

Pfv.IV.20.437/2015/4.szám

A Kúria a dr. Molnár Angelika ügyvéd által képviselt felperesnek a .. jogtanácsos által képviselt Nemzeti Adó- és Vámhivatal (1054 Budapest, Széchenyi u. 2.) alperes ellen közigazgatási jogkörben okozott kártérítés iránt a Fővárosi Törvényszék előtt 70.P.20.512/2013. számon megindított és a Fővárosi Ítéltábla 17.Pf.20.202/2014/5. számú jogerős ítéletével befejezett perében a felperes által 22. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az alperesnek 200.000 (kétszázezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 3.500.000 (hárommillió-ötszázezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket a felperes köteles az államnak külön felhívásra megtéríteni.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A jogerős ítélet által megállapított tényállás szerint az alperes 2009. április 9-én jogerőre emelkedett határozatával 120.372.000 forint adókülönböt állapított meg a felperes terhére. Ezen adótartozás és egyéb adótartozásból eredő fizetési kötelezettség miatt végrehajtási eljárást indított a felperessel szemben, amely során a felperes tulajdonában álló .. külterület 0323/6., 0323/7. és 0323/14. hrsz.-ú ingatlanokra végrehajtási jogot jegyezték be az alperes javára. Az alperes a 0323/14. és a 0323/6. hrsz.-ú ingatlanok becsértékét 60 - 60 millió forintban határozta meg az adó és értékbizonyítvány alapján. 2009. október 1-jén eredménytelen

volt az ingatlanokra kitűzött elektronikus árverés, ezért az alperes az ingatlanok becsértékét leszállította 30 - 30 millió forintba. Az ezt követően 2009. november 9-én tartott elektronikus árverés is eredménytelen volt. A felperes 2009. október 27-én felügyeleti intézkedés elrendelése iránti kérelmet terjesztett elő és egyben kérte az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (Art.) 160. §-a szerint a végrehajtás felfüggesztését. A másodfokú adóhatóság felhívta az elsőfokú hatóságot a végrehajtás felfüggesztése iránti kérelem elbírálására. November 26-án elektronikus üzenetben arról tájékoztatta az elsőfokú adóhatóságot, hogy a határozat megváltoztatása vagy megsemmisítése az iratok előzetes áttekintését követően nem várható. Az elsőfokú adóhatóság 2009. november 26-án kelt és 2010. január 3-án jogerőre emelkedett végzésével a végrehajtás felfüggesztése iránti kérelmet elutasította. Az elsőfokú adóhatóság a becsérték 14,5 - 14,5 millió forintba történő leszállítását követően 2010. január 11-én az ingatlanokat árverésen kívül árverési vétel hatályával a .. árverési vevő részére értékesítette a becsérték szerinti vételárért. A felperes képviselője jelen volt a jegyzőkönyv felvételekor, hozzájárult az értékesítéshez, a jegyzőkönyvet aláírta és a cég bélyegzőjével is ellátta. 2010. január 30. napjáig kapott haladékot a vevő a vételár kiegyenlítésére. 2010. január 15-én a másodfokú hatóság a felügyeleti eljárásban meghozott határozatával megsemmisítette az elsőfokú adókötelezettséget megállapító határozatot és új eljárás lefolytatását rendelte el. Ezt a határozatot 2010. január 22-én küldte meg az elsőfokú adóhatóságnak, a felperes pedig a határozatot február 1-jén vette át. Az árverési jegyzőkönyvet 2010. február 11-én záradékolták, eszerint a vevő az ingatlanok teljes vételárát 2010. január 28-án megfizette, az ingatlanokat az adóhatóság a záradékolás napján a vevő birtokába adta. A záradékot a felperes képviselője is aláírta és ellátta cégbélyegzőjével. Az elsőfokú adóhatóság 2010. február 12-én tájékoztatta az illetékes földhivatalt, hogy a 0323/6. és 0323/14. hrsz.-ú ingatlanok vonatkozásában a 2010. január 11-én kelt, árverésen kívül történő értékesítésről szóló jegyzőkönyv február 11-én jogerőre emelkedett, az árverési vételárát a vevő kifizette. Ezért kérte a vevő tulajdonjogának bejegyzését. Ezt követően az ingatlan-nyilvántartásba az árverési vevő tulajdonjogát bejegyezték.

Az elsőfokú adóhatóság 2010. február 23-án kelt végzésében a végrehajtási eljárást a felperes egyéb adótartozásai alapján 307.536 forint beszédésére korlátozta, majd március 19-én megszüntette.

A felperes keresetében 182 millió forint és 2010. január 28-tól járó késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest a Ptk. 349. §-a alapján. Álláspontja szerint az alperes jogellenes magatartása az volt, hogy a megsemmisítő határozat meghozatala előtt és azt követően nem intézkedett annak megakadályozása

érdekében, hogy az ingatlanok a felperes tulajdonából kikerüljenek. Előadta, hogy az ingatlanok valós forgalmi értéke 120 millió forint volt, ezért vagyonában 91 millió forint értékcsökkenés következett be. Az ingatlanokat hasznosítani kívánta, így az alperes mulasztása következtében 91 millió forint haszontól esett el.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Megállapította, hogy az alperes a megsemmisítő határozatot az Art. 144. § (2) bekezdésében előírt eljárási határidőn belül hozta meg, a másodfokú hatóságnak nincs olyan jogszabályban előírt kötelezettsége, hogy a végleges döntés előtt észlelje, várható az elsőfokú határozat megsemmisítése.

Megállapította, hogy a felperes a becsértéket megállapító határozattal, illetve az értékesítési jegyzőkönyvnek a vételárat tartalmazó rendelkezésével szemben a kára elhárítására alkalmas rendes jogorvoslatot nem vette igénybe. A megsemmisítő határozatról a felperes 2010. február 1-jétől tisztában volt, de ezután sem terjesztett elő végrehajtási kifogást a végrehajtás megszüntetésének, felfüggesztésének elmaradása miatt. A záradékolással szemben sem élt jogorvoslattal.

A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Nem osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját az ingatlan tulajdonjogának megszerzésével kapcsolatban. Kifejtette, hogy az árverési vevő a vételár megfizetésével és az árverési vétel ingatlan-nyilvántartási bejegyzésével szerzi meg az adós tulajdonát képező ingatlanra a tulajdonjogot az ingatlan árverése, illetve annak hatályával árverésen kívüli értékesítése esetén. Így tehát az árverési vevő tulajdonszerzése feltételes, elveszítheti tulajdonjogát az árverés megsemmisítése esetén, illetve ha a teljes vételár kifizetésére vonatkozó kötelezettségének nem tesz eleget. A jogorvoslati lehetőségek megszűnésével válik teljessé a tulajdonszerzése a tulajdonjog ingatlan-nyilvántartási bejegyzésével. Megállapította, hogy a vevő jogszerzése egy olyan szerződésen kívüli jogcímen, az értékesítésről felvett jegyzőkönyvön alapszik, amit a végrehajtó bonyolít le és amelynek szabályait a Vht. rendezi. Amennyiben jogsértés történik az értékesítés során, a Vht. jogorvoslatra vonatkozó szabályai irányadóak. A rendes jogorvoslati lehetőség kimerítésének hiánya a Ptk. 349. § (3) bekezdése alapján kizárja az alperes kártérítési felelősségét és szükségtelenné teszi annak vizsgálatát, hogy a felügyeleti eljárásban a megsemmisítő határozat meghozatala előtt, azzal egyidejűleg, illetve a határozat meghozatala után az első- és másodfokú adóhatósági eljárásban bármely jogszabály alapján milyen határozatok, intézkedések meghozatala terhelte az alperest. A perbeli esetben az Art. 159. § (1) bekezdése alapján a végrehajtást foganatosító elsőfokú adóhatóságnál előterjeszthető végrehajtási kifogás a rendes jogorvoslati lehetőség, amelynek a (3) bekezdés alapján a további

végrehajtási cselekményekre halasztó hatálya van. A felperes az állított kára elhárítására alkalmas rendes jogorvoslati lehetőségekkel az erre vonatkozó tájékoztatás ellenére nem élt. Ugyan felügyeleti intézkedés elrendelését kérte, de fellebbezéssel nem támadta a végrehajtás felfüggesztése iránti kérelmét elutasító elsőfokú határozatot. Nem terjesztett elő végrehajtási kifogást az ingatlan értékesítésével kapcsolatos határozatok, intézkedések ellen. 2010. február 1-jén vette át a másodfokú adóhatóság megsemmisítő határozatát, majd február 11-én tudomásul vette, hogy az ingatlanárverés jogerőre emelkedett, így a felperes még a határozat megsemmisítése után sem támadta végrehajtási kifogással az ingatlanok árverési értékesítését. Tehát a kártérítési felelősség különös feltétele nem teljesült, ezért az alperes kártérítésre nem kötelezhető a Ptk. 349. § (1) bekezdése alapján. Kifejtette azt is, hogy a rendes jogorvoslati lehetőségek elmulasztása mellett a felperes a végrehajtás alapjául szolgáló határozatot megsemmisítő másodfokú határozatról történt tudomásszerzése után sem kérte a végrehajtási eljárás felfüggesztését, korlátozását vagy megszüntetését. Az alperes pedig nem járt el jogellenesen azzal, hogy hivatalból nem kezdeményezte az eljárásokat és nem rendelkezett a határozatok megsemmisítéséről, visszavonásáról. Az adóvégrehajtás során az Art. 144. § utaló szabálya alapján a Vht-t kell alkalmazni, amely törvény a Ket. szabályaitól eltérően a kérelem nélküli jogorvoslat jogintézményét nem szabályozza. Az alperest a Ket. 115. § (5) bekezdése szerint kizárólag az a kötelezettség terhelte, hogy intézkedjen a megsemmisített döntéssel, illetve az annak alapján történt végrehajtással kialakult helyzet rendezéséről és a szükségtelenül okozott költség megtérítéséről. Az alperes e kötelezettségének a 2010. február 23. és 2010. március 19. napján hozott határozataival eleget tett.

A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak hatályon kívül helyezését és a keresetének helyt adó döntés meghozatalát kérte elsődlegesen, másodlagosan az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására utasítását indítványozta, a kár összegének megállapítása érdekében. Jogsértőnek tartotta a jogerős ítélet megállapítását, miszerint az elsőfokú bíróság helytállóan fejtette ki: a felperes az állított kára elhárítására alkalmas rendes jogorvoslati lehetőségekkel az erre vonatkozó tájékoztatás ellenére nem élt. Érvelése szerint abban a kérdésben kellett volna állást foglalni, hogy az új eljárást elrendelő határozattal megsemmisített, végrehajtható okirat alapján volt-e helye végrehajtási eljárásnak. Előadta, hogy adóügyekben a közigazgatási eljárás három elhatárolható szakaszra tagolódik: adóigazgatási, hatósági és végrehajtási eljárásra. Ez utóbbi megindításának és folytatásának előfeltétele az adóigazgatási eljárás és a hatósági eljárás lefolytatása. Az új eljárás nem egy önálló szakasza a közigazgatási

eljárásnak, hanem az adóigazgatási eljárás és a hatósági eljárás újbóli lefolytatása. Ezt azt jelenti, hogy jelen adóügyben a végrehajtási eljárás folytatásának nem álltak fenn a közigazgatási eljárásra vonatkozó, jogszabályokban előírt törvényi feltételei. A megsemmisítő határozattal szemben nincs helye jogorvoslatnak és az alperes végrehajtható okirattal sem rendelkezik. Téves a bíróságok érvelése, miszerint jelen ügyet a Vht. alapján kellene megítélni. Téves amiatt is, mert a felperesnek nem volt jogorvoslati lehetősége, hiszen ezt a jogszabály kizárja, másrészt nem létező eljárásban jogorvoslati kérelmet nem lehet előterjeszteni, ezért ez a terhére nem értékelhető. Ezzel szemben az alperesnek döntési kötelezettsége van, amit kizárólag hivatalból kell lefolytatnia a jogszabályi rendelkezések értelmében és amely döntési kötelezettségének nem tett eleget. Ezt azonban a bíróságok nem értékelték. 2010. január 15-én következett be a károkozás, ami azt jelenti, hogy ez után az időpont után kell vizsgálni a kártérítési felelősség fennállását. Ez után az időpont után megállapítható, hogy a felperesnek az alperes döntéseivel szemben semmilyen jogorvoslati lehetősége nem volt, illetve nem lehetett egy nem létező végrehajtási eljárásban. Így téves az alperes és a bíróságok érvelése, miszerint a felperes nem használta ki a rendes jogorvoslati lehetőségeket. A fellebbezésben és a felülvizsgálati kérelemben korábban kifejtett jogsértések figyelmen kívül maradtak az első- és másodfokú döntés meghozatala során.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte. Előadta, hogy a már elrendelt és a Vht. szabályai szerint folytatandó végrehajtási eljárásban a rendes jogorvoslati lehetőség az Art. 159. § (1) bekezdése értelmében a végrehajtást foganatosító elsőfokú adóhatóságnál előterjeszthető végrehajtási kifogás, amelynek a (3) bekezdés alapján a további végrehajtási cselekményekre halasztó hatálya van. A rendes jogorvoslati lehetőség kimerítésének elmulasztása miatt tehát az alperes kártérítési felelőssége nem állapítható meg.

A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint alaptalan.

A Pp. 272. § (2) bekezdése értelmében a felülvizsgálati kérelemben meg kell jelölni azt a határozatot, amely ellen a felülvizsgálati kérelem irányul, azt, hogy a fél milyen tartalmú határozat meghozatalát kívánja, továbbá elő kell adni - a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése mellett -, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. E rendelkezésből következően a felülvizsgálati kérelemben nem elegendő a fellebbezésre, annak tartalmára hivatkozás, a fentiekben meghatározott felülvizsgálati szabálynak kizárólag a konkrétan előadott jogszabálysértés, a ténylegesen megsértett jogszabályhely megjelölése felel meg, ezért a felülvizsgálati kérelem ebben a részében nem értékelhető.

Erre tekintettel a felülvizsgálati eljárásban kizárólag az alábbiak voltak vizsgálhatók.

A felperes keresetében közigazgatási jogkörben okozott kártérítés megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Kereseti kérelme alapjaként azt az alperesi magatartást jelölte meg, hogy az ingatlanok értékesítése előtt észlelnie kellett volna, hogy az adókötelezettséget megállapító határozat megsemmisítése várható. Érvelése szerint a megsemmisítő döntést követően az értékesítési jegyzőkönyvet mint jogellenes eljárási cselekményt hivatalból meg kellett volna semmisítenie. Arra is hivatkozott, hogy az elsőfokú hatóságnak a végrehajtási eljárást meg kellett volna szüntetnie vagy felfüggesztenie, amikor az iratok 2010. január 22-én visszaérkeztek.

A Ptk. 339. § (1) bekezdése értelmében aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni. Mentésül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. A 349. § (1) bekezdése szerint államigazgatási jogkörben okozott kárért a felelősséget csak akkor lehet megállapítani, ha a kár rendes jogorvoslattal nem volt elhárítható, illetőleg a károsult a kár elhárítására alkalmas rendes jogorvoslati lehetőségeket igénybe vette.

A felperes felülvizsgálati kérelmében arra hivatkozott: nem értékelhető a terhére, hogy az új eljárást elrendelő határozat meghozatalát követően nem nyújtott be jogorvoslati kérelmeket. Érvelése szerint ugyanis nem volt jogorvoslati lehetősége.

A felülvizsgálati kérelem érvelésével szemben a jogerős ítélet helyesen foglalt állást, amikor megállapította, hogy a felperes nem merítette ki a rendelkezésére álló rendes jogorvoslati lehetőségeket. Ebből következően az a kérdés már nem vizsgálható, hogy az alperesnek a felügyeleti intézkedés során az elsőfokú adókötelezettséget megállapító határozat megsemmisítését követően milyen határozatot kellett volna hoznia.

Megalapozottan fejtette ki az ítéletábrla, hogy a felperes a végrehajtási eljárásban az Art. 159. § (1) bekezdése szerint végrehajtási kifogással élhetett volna a végrehajtást foganatosító elsőfokú adóhatóságnál. Azonban a felperes sem a becsértékek leszállítása, az árverésen kívül árverési vétel hatályával történő értékesítés elrendelése, a jegyzőkönyv záradékolása, a vételár kifizetése, az ingatlanok birtokba adása ellen nem élt végrehajtási kifogással, még az elsőfokú határozat megsemmisítését követően sem vette igénybe a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőséget.

A végrehajtás felfüggesztése iránti kérelmet elutasító elsőfokú végzést sem támadta fellebbezéssel.

Mindezekre tekintettel a Ptk. 349. § (1) bekezdésében meghatározott különös feltételek fennállásának hiánya miatt az alperes jogellenes magatartása és a felperes ezzel okozati összefüggésben felmerült

kárára vonatkozó előadása nem képezhette vizsgálat tárgyát, mivel a rendes jogorvoslati lehetőség elmulasztása a kártérítési felelősség megállapítását kizárja, tehát minden további érdemi hivatkozás értékelését szükségtelenné teszi.

A fentiek alapján a felperes keresetét jogszabálysértés nélkül utasította el a jogerős ítélet, ezért azt a Kúria a Pp. 275. § (3) bekezdésének megfelelően hatályában fenntartotta.

A Pp. 78. § (1) bekezdése és a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése szerint kötelezte a felperest az alperes felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére.

A 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése értelmében a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a felperes köteles az államnak külön felhívásra megtéríteni.

Budapest, 2015. május 20.

Dr. Baka András s.k. a tanács elnöke, Böszörményiné dr. Kovács Katalin s.k. előadó bíró, Dr. Kovács Zsuzsanna s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

AM

írnok